

Tarih : 14.04.2025

Sayı : AGM-BŞK / 612

Konu: Geçici ithal eşyasının denetimleri ve cezai durumlar

ÜYELERİMİZE DUYURU

Bilindiği üzere geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyaların tahsis amacına uygun olarak tahsis yerlerinde kullanılıp kullanılmadığının takibi açısından gümrük idarelerince geçici ithal izinlerinde beyan edilen adreslerde fiziki denetimler yapılarak, tahsis yerinde bulunmayan eşyalar için düzenlenen tutanaklara istinaden Gümrük Kanunu'nun 183'üncü maddesine göre gümrük gözetiminden çıkarıldığı gerekçesiyle ithalat vergileri için ek tahakkuk düzenlenmesi yanında Gümrük Kanunu'nun 238'inci maddesi hükümlerine göre cezai işlemler uygulanmaktadır.

Dolaylı temsilcisi bulunduğumuz rejim hak sahibi/izin hak sahibi firmalarımızın rejime ilişkin hükümlere yeteri kadar vakıf olmamalarından kaynaklı olarak, geçici ithal eşyalarının tahsis yerini değiştirmeleri ya da tahsis amacı dışında kullanabilme olasılığından kaynaklı oluşabilecek riskler konusunda meslek mensupları olarak önceden bilgilendirilmeleri ve izin başvuru sürecinde tahsis yerine ilişkin bilgilerin doğru ve eksiksiz beyanı konusunda gerekli özenin gösterilmesi önem arz etmektedir.

Temsilcisi bulunduğumuz firmaların bilgilendirilmesi amacıyla geçici ithalat rejimi hükümlerinin ihlal edilmemesi için dikkat edilecek hususlar genel mahiyette aşağıda belirtilmiştir.

1. Geçici İthalat Rejiminin Amaç ve Kapsamı

Geçici ithalat rejimi, mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olan bir kişiye ait olan ve geçici bir süre kullanılmak ve bu kullanama sonucu olağan yıpranmalar hariç hiçbir değişikliğe uğramaksızın yeniden yurt dışı edilmek ya da gümrükçe onaylanmış başka bir işleme tabi tutulmak kaydıyla gümrük vergilerinden tam veya kısmi muafiyet öngörülen eşyalar için uygulanır.

Geçici ithalat rejimine ilişkin kurallar Gümrük Kanunu, Geçici İthalat Sözleşmesi, Gümrük Yönetmeliği ve 2009/15481 sayılı Karar ile belirlenmiştir.

Geçici ithalat rejimi kapsamında tam muafiyetten yararlanarak getirilecek eşyalar ile geçici muafiyetten yararlanmayacak eşyalar; teminat alınmayacak haller 2009/15481 sayılı Karar ile belirlenmektedir.

2. Yasal Dayanaklar

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128 ila 134; Gümrük Yönetmeliğinin 376 ila 394; Geçici İthalat Sözleşmesi, 2009/15481 sayılı Kararın 16 ila 41'inci maddeleri ve Gümrük Genel Tebliği (ATA Karneleri) Seri No:4 ile belirlenmiştir.

Serbest dolaşımda bulunmayan ve mülkiyeti Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki bir kişiye ait olan eşyalardan;

- 2009/15481 sayılı Kararın 16 ila 41'inci maddelerinde belirtilen koşulları taşıyanlar ithalat vergilerinden tam muafiyete tabi olarak geçici ithali yapılabilir.
- ATA Karnesi kapsamında gelen Geçici İthalat Sözleşmesi EK/B de yer alan eşyalar koşullara uygun olmak kaydıyla tam muafiyete tabi olarak geçici ithali yapılır, ATA Karnesi beyanname ve teminat hükmündedir.
- Yukarıda belirtilen koşulları taşımayan eşyalar ise kısmi muafiyete tabi olarak geçici ithalat rejiminde ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmadan geçici ithalattan yararlanılır.

3. Rejimin Temel Hükümleri

- Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz ve satılamaz.
- Geçici ithal eşyası Gümrük Kanunu'nun 183'üncü maddesi kapsamında gümrük gözetiminden çıkarılması halinde gümrük yükümlülüğü doğar.
- Geçici ithale konu eşyalar tahsis amacına uygun olarak tahsis yerlerinde kullanılmalıdır.
- Geçici ithal süresi içerisinde ayniyatına uygun olarak yurt dışı edilmesi veya diğer bir gümrükçe onaylanmış işleme tabi tutulması zorunluluğu bulunmaktadır.
- Gümrük idaresinden devre ilişkin izin alınmadan başkasına devir yapılamaz, izin hak sabi olmayanlarca kullanılamaz.
- İthalat sırasında ATA Karnesi hariç geçici ithalatta teminat zorunluluğu bulunmaktadır.
- Rejim hükümlerinin ihlali gümrük vergileri için yükümlülük doğar ve faiziyle birlikte istenir. Ayrıca gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para ceza uygulanır.
- Geçici ithalat rejimi hükümlerinin ihlali halinde gümrük idaresince uygulanan ithalat vergileri ve idari para cezalarının ödenmiş olması geçici ithale konu eşyalara serbest dolaşım statüsü kazandırmaz.

4. Yükümlülüğü Sona Erdiren Haller

- Geçici ithalat rejimine konu eşya için bir vergi ve ceza yükümlülüğü doğmaması için mutlaka ayniyatına uygun olarak gümrüğe sunularak gümrükçe onaylanmış bir işleme (ihraç edilmesi, kati ithallerinin yapılması, gümrüğe terk edilmesi, imha edilmesini gerektiren hallerin varlığı halinde imha talebinde bulunulması vb.) tabi tutulması gerekir.
- Rejim ihlali nedeniyle ithalat vergileri ve idari para cezalarının ödenmesi rejimin ibra edilmesi anlamına gelmez.
- Geçici ithale konu eşyaların ayniyatına uygun olarak;
 - Gümrüğe sunularak gümrükçe onaylanmış bir işleme tabi tutulması,
 - Gümrüğe sunulması mümkün değilse,

Eşyanın tahrip olmasının ve kaybının beklenmeyen hal ve mücbir sebeplerin mülki idare amirliğinden alınacak belge ile veya bir hırsızlığa konu ise bu durumun cumhuriyet savcılığından alınacak belge ile kanıtlanması gerekmektedir. Bu hallerin kanıtlanması halinde ithalat vergisi yükümlülüğü ortadan kalkacağı gibi idari para cezası da uygulanmaz ve rejim gümrük idaresince resen kapatılır.

5. Dikkat Edilecek Hususlar

- Geçici ithal eşyasının tahsis amacına uygun olarak geçici ithal izninde belirtilen tahsis yerinde/yerlerinde bulundurulması zorunludur.
- Geçici ithal eşyasının tahsis amacı eşyaların birden fazla yer/bölgede kullanılmasını zorunlu kılıyorsa mutlaka geçici ithal izninde belirtilmelidir. Şayet bu zorunluluk geçici ithalattan sonra doğuyorsa yer değişikliği hususunda önceden ilgili gümrük idaresine yazılı olarak başvurularak izin alınması önem arz etmektedir.
- Geçici ithali yapılan eşyalar için yukarıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde geçici ithalat süresi dolmamış olanlar için öncelikle bunların tespit edilerek Gümrük Yönetmeliğinin 380'ninci maddesi kapsamında süresi içerisinde süre uzatım talebinde bulunulmalıdır.
- Rejim hak sahibi firma tarafından geçici ithal eşyasının takip ve kontrolünü sağlayacak personellerin görevlendirilmesi ve takip sürecine ilişkin talimatnameler oluşturulması önerilmektedir. Bu suretle süre uzatım talebinde bulunulacak eşyaların ayniyatlarının ön kontrolünün ve tespitleri yapılarak gümrük denetimine hazır tutulmalıdır.
- Geçici ithal eşyalarının süresi geçmemiş olanlarının da ileride bir riskle karşılaşılması için öncelikli olarak bulundukları lokasyonlarda tespitlerinin yapılması ve bu tespitler yapılırken ait olduğu gümrük beyannamesindeki eşya bilgileri ile tam uyumlu olup olmadığına ilişkin tespitler yer verilmelidir.
- Geçici ithali yapılan eşyalardan çalınma, çalışma esnasında kazaen toprak altında kalma gibi elde olmayan nedenlerden kaynaklı kayıplar olması halinde, mutlaka olay yerindeki kamera kayıtları incelenerek kayba neden olan durum tespit edilerek varsa olay yerine en yakın gümrük idaresine bilgi verilerek yerinde tutanağa bağlanması, gümrük idaresi yoksa polis, jandarma gibi kolluğa haber verilerek zapta geçilmesi sağlanmalıdır.
- Hırsızlık olaylarında mutlaka kolluğa haber verilerek düzenlenecek tutağa bağlı olarak Cumhuriyet Savcılığından olayla ilgili gümrük idaresine ibraz edilmek üzere yazı alınmalıdır.
- Süresi geçmemiş ya da geçmiş olmakla birlikte yurt dışı edilmesi düşünülmeyen geçici ithal eşyalarının ayniyat tespitleri yapılmak ve gümrüğe sunulmak suretiyle kati ithallerinin yapılması ya da gümrükçe onaylı diğer bir işlem veya kullanıma tabi tutulmalıdır.
- Geçici ithali yapılan tüm eşyaların geçici ithalat rejiminin doğru bir şekilde kullanımını sağlayacak tedbirler alınmalıdır. Bu işlem için mutlaka geçici ithale konu eşyaların üzerlerine çıkmayacak şekilde işaretler veya etiketlerle "DİKKAT GEÇİCİ İTHAL EŞYASIDIR, SÜRE SONU.../.../2025" gibi takiplerini sağlayacak uyarılar yer almalı ve tüm süreci takip edecek bir sistematikte geçici ithalat takip süreci oluşturulmalıdır.
- Geçici ithal eşyasının takibinin rejim hak sahibi firma tarafından yapılması zorunlu olmakla birlikte, ileride bir süre ihlaline bağlı bir cezai durumla karşılaşılmasını teminen geçici ithalat rejim beyanında bulunan gümrük müşaviri tarafından da süre takibinin yapılması sağlanmalıdır.

- Yanlışlıkla başka eşyaların yurt dışı edilmesi sırasında geçici ithal eşyalarının da diğer eşyalar ile kargolanıp yurt dışı edilmesi durumlarına konu eşyalar için yurt dışı ile teyitleşilerek yetkili birimlerden temin edilecek kanıtlayıcı bilgi ve belgelerin gümrük idaresine sunulması halinde, vergi ve idari para cezası yükümlülüğü kalkmamakla birlikte, kaçakçılık yönünden bir soruşturmaya mahal verilmemiş olunur.

6. Gümrük Müşavirinin Sorumluluğu

- Geçici ithalat rejime tabi tutulan eşyanın rejim beyanını yapan gümrük müşavirinin sorumluluğu, rejim beyanına konu eşyanın rejime ilişkin koşulları sağlamadığının mesleği itibarıyla bildiği veya bilmesi gereken hallerle sınırlıdır.
- Geçici ithal işlemi yapıldıktan sonra sahibine teslim edilen eşyanın takip ve sorumluluğu rejim hak sahibine geçeceğinden, geçici ithal eşyasının kullanım amacına uygun olarak tasarruf yetkisi gümrük müşavirinin bilgisi dışında gerçekleşeceğinden, rejim ihlali halinde cezaların şahsiliği ilkesi gereği gümrük müşavirinin sorumlu tutulamayacağı açıktır.
- Bununla birlikte vergi kaybına yol açan durumu gümrük müşavirince bilmeleri veya bilmeleri gerektiği durumlarda vergilerin ödenmesinden müteselsil sorumluluğu söz konusu olabilir.

7. Kaçakçılık Soruşturması Gerektiren Durumlar

- Geçici ithale konu eşyanın vergileri ve cezaları ödense dahi yükümlülüğü ortadan kaldıran mücbir hallerle ispatı hariç gümrüğe sunulamaması halinde gümrük idaresince olay bazında yapılan inceleme neticesinde fiilin niteliğine göre 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun üçüncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre soruşturmaya konu edebilir.
- Eşyanın yanlışlıkla diğer ihrac eşyası ile yurt dışına gönderildiğine; kullanımı sırasında diğer eşyalar ile birlikte elde olmayan nedenlerle kaybolduğuna, çalındığına ilişkin kanıtlayıcı bilgi ve belge sunulamaması halinde gümrük idaresince olay bazında inceleme yapılarak idari para cezası yanında kaçakçılık soruşturması yapılmasına karar verilebilir.
- Geçici ithal eşyasının Kanuna aykırı bir şekilde serbest dolaşıma sokulması, başkasına devredilmesi, satılması gibi rejim ihlaline yol açan fiiller için idari para cezası yanında aynı zamanda fiilin niteliğine göre ceza davasına da konu edilebilir.

Bilgilerinize rica ederim.

Saygılarımla

Atilla ŞAHİN
Yönetim Kurulu Başkanı